

Volba optimální nutrice u pacientů se závažným průběhem infekce COVID- 19

Doc. MUDr. Jarmila Drábková, CSc.

ASPEN 20 virtuální konference poukázala na nové výzvy v nutrici u závažných COVID-19 pacientů. Mají za cíl respektovat specificky volbu i způsoby podání umělé výživy u uvedených pacientů. Nutriční specialisté z univerzity v Oregonu - chirurg Prof. R. Martindale a PharmDr. J Boullata – klinický farmakolog z univerzity ve Philadelphii, odborné společnosti ASPEN a SCCM vydají již v povelikonočním týdnu společné doporučení. Je založeno především na zkušenostech z jiných virových onemocnění včetně chřipky, na 2015 Cochrane Review, protože v současné krizové a časově velmi naléhavé době nelze ještě hodnotit teprve zahajované klinické studie s neobsáhlými soubory.

Volba a způsoby podání zohledňují nejen potřeby a optimum pro pacienta, ale současně velmi zdůrazňují i co nejjednodušší podávání s minimálním rizikem pro ošetřující zdravotníky. V prvním pořadí je enterální nutrice gastrickou sondou. Tato zásada je společná i s dalšími kategoriemi pacientů. Pouze při její intoleranci nebo při indikaci podat speciální doplňky se upřednostní nebo alespoň připojí parenterální – nitrožilní, infuzní cesta.

Uvedený způsob je pro ošetřující zdravotníky, a to často pouze instruované, nejbezpečnější, rychle a snadno proveditelný.

Jako volba formule parenterální nutrice infuzní cestou se doporučuje emulze lipidů, které obsahují jen velmi omezeně prozánětlivě účinný sojový olej. Větší je podíl rybího a olivového oleje a triacylglycerolů středního řetězce v rybím oleji.

Rybí oleje vytvářejí speciální modulačně účinné metabolity SPMs (Specialized Pro - resolving Mediators) z ω -3 mastných kyselin, eikosapentanoidní kyseliny a docosahexanoidní kyseliny. Stimulují ústup zánětlivých procesů, což prokázaly již v minulosti studie při chřipce a při dalších virových onemocněních (*Baillie, Digard 2013*). Není vyloučeno, že by mohly podpořit i clearance virů COVID-19.

Přesto je třeba kontrolovat lipemie pacientů a to zejména při rychlém eskalujícím nástupu kritické COVID-19 infekce do 12-24 hodin. Hladiny lipidů v séru inklinují k velmi rychlému a podstatnému zvýšení.

Zvýšená opatrnost až kontraindikace se vztahuje i na infuzní podávání propofolu – jeho emulze působí prozánětlivě.

Značný význam se připisuje i podávání probiotik, přínosných i u jiných virových onemocnění. Účinky prokázala 2015 Cochrane Review (*Hao et al 2015*). O 50 % se snížil výskyt infekcí horních dýchacích cest a jejich epizody se zkrátily o dva dny.

Zatím vycházejí naše poznatky ale především ze studií s jinými viry – obezřetnost a sledování jsou nutné.

PEEPLES, Lynne. Optimizing Nutrition for Critically Ill COVID-19 Patients. *Anesthesiology News* [online]. 2020, April 10 [cit. 2020-04-13]. Dostupné z: <https://www.anesthesiologynews.com/Online-First/Article/04-20/Optimizing-Nutrition-for-Critically-Ill-COVID-19-Patients/57850>

Klíčová slova: COVID -19; Nutrition

Key words: COVID- 19; Nutrice